

SUURI VELKA
Mt 18:23-35
(23HJS I vk)
Oulu
(31.10.2010)

Teksti:

”Taivasten valtakunta on kuin kuningas, joka vaati palvelijoiltaan tilitykset. Kun hän alkoi tarkastaa niitä, hänen eteensä tuotiin palvelija, joka oli hänelle velkaa kymmenentuhatta talenttia. Miehellä ei ollut, millä maksaa, ja niin kuningas määräsi, että hänet, hänen vaimonsa ja lapsensa ja koko hänen omaisuutensa oli myytävä ja velka maksettava. Silloin palvelija heittäytyi maahan hänen eteensä ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Minä maksan sinulle kyllä kaiken.' Kuninkaan tuli sääli palvelijaansa, ja hän päästi miehen menemään ja antoi velan anteeksi.*

”Mutta kun palvelija meni ulos, hän tapasi toisen palvelijan, joka oli hänelle velkaa sata denaaria. Hän kävi mieheen käsiksi, kuristi häntä kurkusta ja sanoi: 'Maksa, mitä olet velkaa!' Mies heittäytyi maahan ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Kyllä minä maksan sinulle.' Mutta toinen ei suostunut siihen. Hän meni ja toimitti työtoverinsa vankilaan, kunnes tämä maksaisi velkansa.*

”Muut palvelijat näkivät, mitä tapahtui, ja panivat sen pahakseen. He menivät kuninkaan luo ja kertoivat hänelle kaiken. Silloin kuningas kutsutti palvelijan luokseen ja sanoi: 'Sinä kelvoton! Minä annoin sinulle anteeksi koko velan, kun sitä minulta pyysit. Eikö sinunkin olisi pitänyt armahtaa työtoveriasi, niin kuin minä armahdin sinua?' Vihoissaan kuningas pani palvelijansa ankaraan vankeuteen, kunnes tämä maksaisi koko velan.

”Näin tekee minun taivaallinen Isänikin teille, jos te ette kaikesta sydämestä anna kukin veljellenne anteeksi.”

JOHDANTO

Johdattelen ajatuksemme päivän tekstin ytimeen ottamalla esille kaksi tekstimme avainsanaa: Taivasten valtakunta ja velka.

1. Taivasten valtakunta

Ateismi ja materialistinen maailmankuva kieltävät Jumalan valtakunnan olemassa olon. Tyhjiöön tulee kuitenkin tilalle tuonpuoleinen muodossa tai toisessa, usein okkultistisessa muodossa: vapaamuurarit, new age, TM, kommunismi (Pohjois-Korea) ja yleensä idän pakanallinen mystiikka ”terapioineen”.

Muutamaa viime vuosikymmentä lukuun ottamatta valtaosa maamme kansalaisista ei ehkä ole kieltänyt tuonpuoleista, mutta ei myöskään ole vetänyt myöntämisestään käytännön johtopäätöksiä, vaan on elänyt ikään kuin taivasten valtakuntaa ei sittenkään olisi.

Mutta Jeesus sanoo, että ”taivasten valtakunta on”.

2. Velka

Jeesus kuvaa ihmistä Jumalan edessä 10 000 talentin / leiviskän velallisena.

Mt:n ja Mk:n evankeliumien mukaan Jeesus käyttää Herran rukouksessa ”synti”-sanon rinnalla, myös ”velka”-sanaa. Sanalla velka Raamattu korostanee sitä, että synnistä ei päästä unohtamalla. Velka täytyy jonkun maksaa.

Siksi Jumala vaatii palvelijansa tilille. Jokainen joutuu kerran tekemään tiliä Jumalalle. Silloin on periaatteessa kaksi eri mahdollisuutta selvittää veloista. Tekstimme sanoilla ilmaistuna ne ovat:

- a) ”Minä maksan sinulle kaikki” (j. 26)
- b) ”Hän antoi hänelle velan anteeksi” (j. 27).

Näitä kahta mahdollisuutta tarkastelemme tässä saarnassa.

1. MINÄ MAKSAN

”Minä maksan” -vaihtoehto edustaa pelastustamme ajatellen ns. tekojen tietä.

1.1. Raamattu opettaa myös tätä vaihtoehtoa.

VT opettaa: ”Noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni, sillä se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä. Minä olen Herra.” (3 Ms 18:5). Tekstin futurinen sanonta ”on niistä elävä” viittaa tulevaisuuteen, iankaikkisuuteen eli ”tulee elämään iankaikkisesti”, ”saa iankaikkisen elämän”.

Jeesus opettaa: ”Eräs lainoppinut nousi ja kysyi kiusaten häntä: ’Opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?’ Niin Jeesus sanoi hänelle: ’Mitä laissa on kirjoitettuna? Kuinkas luet?’ Hän vastasi ja sanoi: ’Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi ja kaikesta mielestäsi ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi’. Jeesus sanoi hänelle: ’Oikein vastasit; tee se, niin sinä saat elää.’ (Lk 10:25-28).

Apostoli Paavali opettaa: ”Mutta laki ei perustaudu uskoon, vaan: ’Joka ne täyttää, on niistä elävä’. Tässäkin verbi on futurissa, joten Paavalikin tahtoo sanoa, että joka täyttää Jumalan lain, sillä on iankaikkinen elämä. (Gl 3:12.)

Apostoli Jaakob vielä lisää: ”Joka pitää koko lain, mutta rikkoo yhtä kohtaa vastaan, se on syyppää kaikissa kohdin” (Jk 2:10). – ”Tehdä” ei siis tarkoita ”tehdä niin hyvin kuin voi”, vaan tehdä todella kokonaan.

Keskellä valtameriä haaksirikkoutunut voi pelastautua uimalla rantaan. Pelastautuminen edellyttää kuitenkin sitä, että hän ui koko matkan, rantaan saakka. Rantaanhan on vain 3000 km.

1.2. Ihmisen mahdollisuudet pelasta itse itsensä

Ihmisen mahdollisuuksia pelastaa itse itsensä Jeesus kuvaa päivän tekstissä 10 000 talentin / leiviskän velkavertauksella.

Yksi talentti / leiviskä on 6000 denaaria. 10 000 talenttia / leiviskää on 60 miljoonaa denaaria. Yksi denaari oli Jeesuksena aikana miehen normaali päiväpalkka (Mt 20:2, 9, 10, 13). Näin ollen vertauksen miehen velan suuruus on työpäiviksi muutettuna 60 miljoonaa työpäivää eli 164 000 vuotta. Jos mies voisi panna koko ansionsa velan lyhentämiseen, hän voisi lyhentää velkaansa 1 denaarilla / päivä, mutta näin velan kuolettamiseen kulisi siis 164 000 vuotta. Jos velalla olisi 5 %:n korko, velka kasvaisi joka päivä yli 8000 denaaria, mutta hän pystyisi lyhentämään velkaansa vain 1:llä denaarilla päivässä.

Vaatus tällaisesta velasta selviytymiseen olisi kuin huuto keskellä valtameriä kamppailevalle hukkuvalle: ”Ui rantaan, niin sinä pelastut!”

Ihmisellä on suuret luulot itsestään. Hän ei käsitä velkaansa. Jokainen on Jumalan edessä luonnostaan kuin evankeliumin ylivelkaantunut mies, joka pyytää (innokkaasti!) lisää aikaa miljardivelkansa maksamiseen käsittämättä, että tinki on mahdoton ja että mahdollinen velanhoitoaikakin muodostuisi vain lisävelkaantumisajaksi.

1.3. Miksi Raamattu sitten opettaa tällaista pelastautumisen mahdollisuutta?

Raamattu opettaa meille tällaista itsemme pelastamisen mahdollisuutta siksi, että ”laki on meillä verissä”. Suomeksi sanottuna ”Savolainen ei usko ennen kuin koettaa” (yrittää). Tässä mielessä oululaisetkin ovat savolaisia.

Paavali sanoo saman näin: ”Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lainalaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä; sen tähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä lain kautta tulee synnin tunto” (Rm 3:19-20).

Suomeksi jälleen sanottuna: Kokeilemalla meille käy selväksi, että me emme jaksa uida rantaan. Niinpä Paavali kirjoittaaakin meille: ”Niin muodoin on laista tullut meille kasvattaja Kristukseen, että me uskosta vanhurskaiksi tulisimme” (Gl 3:24).

Se on: Yrittämällä tulla Jumalalle kelpaaviksi ja siten pelastetuksi me näemme sen mahdottomaksi ja saamme sitä kautta valmiuden suostua Jumalan armoon eli Kristuksen pelastettaviksi.

2. HÄN ANTAA ANTEEKSI

”Hän antaa anteeksi” -vaihtoehto on toinen mahdollisuus. Se edustaa pelastustamme ajattelun ns. armon tietä.

2.1. Mitä armo on?

Useimmat tietänevät tässä maassa, että Jumala on armollinen. Mutta mitä merkitsee se, että Jumala on armollinen?

Monet kuvittelevat, että armo on sitä, että Jumala ei ota meidän syntejämme niin kovin turhan tarkasti tai toiset ajattelevat, että se on Jumalan heille antama voiman lisä.

Armo ei ole näitä kumpaakaan. Natsien teloittaman saksalaisen pastori Dietrich Bonhoefferin sanoilla ilmaistuna ”armo ei ole halpaa armoa; armo on kallista armoa”. Jumala on meille armollinen siksi, että Jeesus Kristus otti vastuun meidän veloistamme.

Sama tämän päivän tekstimme kielellä ilmaistuna: Jonkun pitää maksaa viulut. Velkojen poispyyhkiminen velalliselta oli meille ilmaista, mutta kuninkaalle ja hänen Pojalleen se tuli kalliiksi.

2.2. Mitä se merkitsi hänelle?

Paavali sanoo: ”Mutta kaikki on Jumalasta, joka on sovittanut meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta” (2 Kr 5:18).

Kristuksen sovitustyössä on kaksi vaihetta. Hän on maksanut meidän velkamme kahdella tavalla.

Ensiksi, hän täytti Jumalan lain meidän puolestamme. Hän teki n. 33 vuoden mittaisen elämänsä aikana kaikessa taivaallisen Isän tahdon. Koska Jeesus oli Jumala, hän pystyi täyttämään Jumalan lain ja koska hän oli ihminen, hänen työnsä saattoi koitua meidän hyväksemme. Hän teki sen, mikä meidän olisi pitänyt tehdä. Tätä kutsutaan teologiassa Kristuksen ”aktiiviseksi kuuliaisuudeksi” (oboedientia activa).

Toiskesi, Kristus kärsi meidän puolestamme meidän syntiemme rangaistuksen. Synnin palkka on kuolema kaikissa kuoleman erimerkityksissä. Synnittömänä Kristuksella oli oikeus elää, mutta meidän tähtemme, rakkaudesta meihin, hän otti Golgatalla meidän paikkamme, jotta me saisimme hänen paikkansa Isän luona. Isä herätti kuitenkin Jeesuksen pääsiäisaamuna kuolleista, sillä hän oli tehnyt, toisin kuin me, kaikessa Jumalan tahdon. Ja niin hänellä oli Jumalan lain mukaan oikeus elää. Jumalan Pojan sijaiskuolemaa kutsutaan teologiassa Kristuksen ”passiiviseksi kuuliaisuudeksi” (oboedientia passiva).

2.3. Kristus on maksanut meidän velkamme

Kristus on maksanut meidän velkamme. Siksi Jumala ei vaadi meiltä enää mitään. Hän tahtoo vain antaa meille. Hän ei ryöstä meitä, vaan hän lahjoittaa meille.

Usko ei tee meitä köyhiksi vaan rikkaiksi. Se, mitä Jumala pyytää ottaa meiltä pois, on meidän velkamme ja tilalle hän antaa meille Jumalan valtakunnan ja kaikki sen rikkaudet.

Jumala on lähettänyt tänään minut julistamaan tässä kirkossa kaikille katuville syntisille, jotka haluavat turvata Jeesukseen: ”Poikani (ja tyttäreni), ole turvallisella mielellä, sillä sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi” (Mt 9: 2). Mene sen tähden Ehtoollispöydän kautta iloiten kotiin ja kiitä Kolmiyhteistä Jumalaa.

Riennä kotona ja työpaikallasi kertomaan kanssapalvelijoillesi, että olet saanut suuret velkasi anteeksi ja että sinäkin annat ilolla heille anteeksi ne pienet 100 denaarin velat, joilla he ovat rikkoneet sinua vastaan.

Muista, mitä Jeesus sanoi armottomasta palvelijasta: ”Jos me emme anna ihmisille anteeksi, niin ei myöskään taivaallinen Isä anna meille anteeksi meidän rikkomuksiamme, vaan me joudumme viimeisellä tuomiolla itse vastaamaan Jumalan edessä 10 000 talentin / leiviskän veloistamme viimeistä ropoa myöten.

PÄÄTÖS

1. Hulluudessamme me joskus kuivittelemme maksavamme velkamme Jumalalle jotenkin itse. Sokeutemme koskee sekä velkamme suuruutta että anteeksiantamuksen suuruutta.
2. Ystävä hyvä, Jumala kohottaa tänään kuuluttamaan kirkkomme saarnatuoleista, että hän on antanut Kristuksen tähden meille suurille syntisille kaikki synnit anteeksi. Usko tämä ja seuraa Kristusta.
3. Samalla Kristus pyytää, että me vuorostamme antaisimme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet. Heidän velkansahan meille on tekstimme vertauksen avulla ilmaistuna vain kuudessadastuhannes osa siitä, mitä meidän oma velkamme Jumalalle oli.

Rukoilemme: Sanokaamme niin kuin Jeesus on meitä opettanut: ”Isä meidän, joka olet taivaassa, anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.”

Aamen.

Virret: 439; 134:4; 176; 456; 292